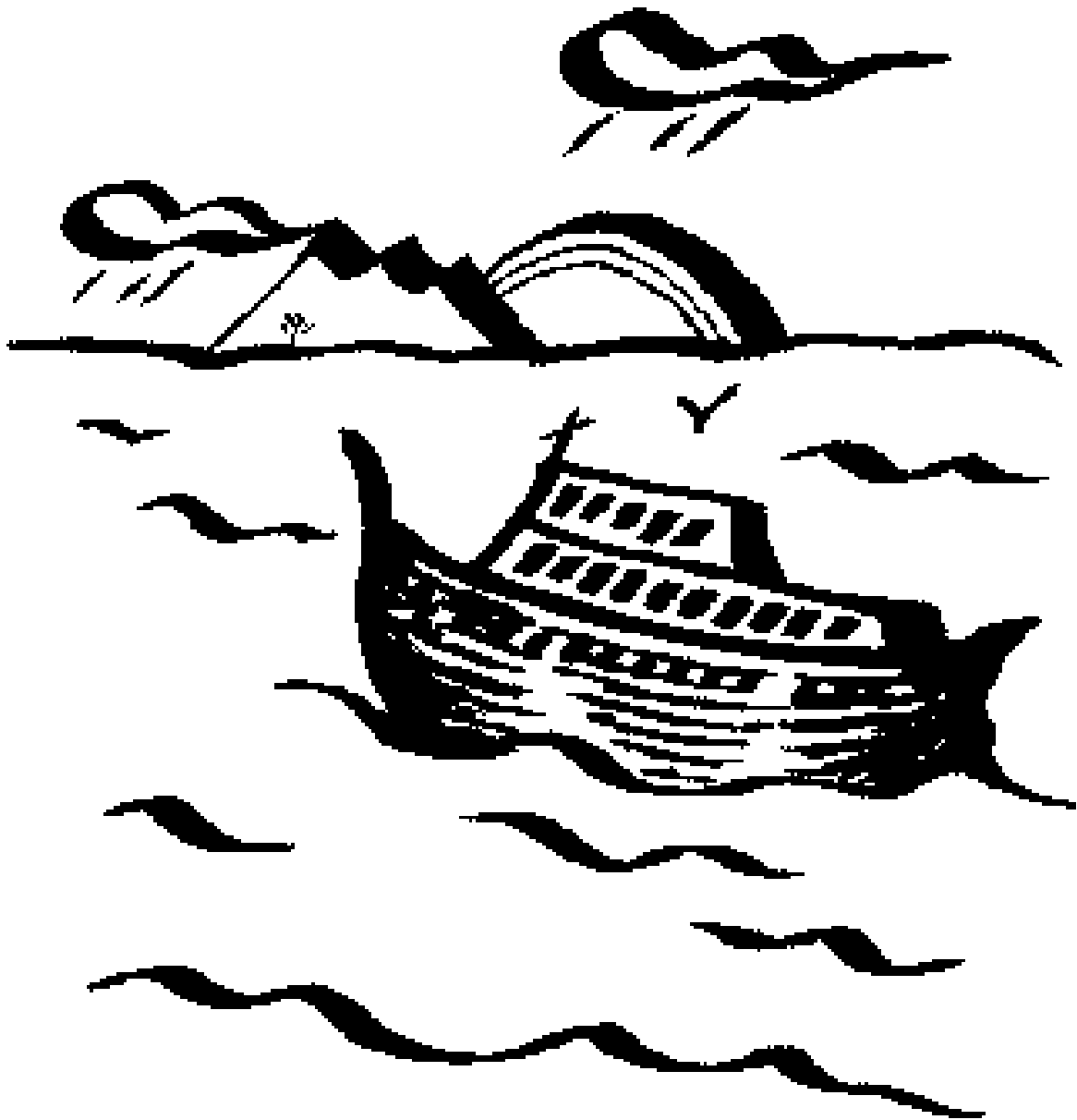

KERKBAND

L'ARCA DE NOÉ

Nederlandse Interkerkelijke gemeente DENIA

39ste jaargang 6 mei 2018

Pinksterfeest

Veel mensen kennen het bijna niet meer
De blijdschap van het Pinksterfeest
Toch vieren Christenen dit elk jaar weer
Maar niet meer zoals het is geweest.

Men weet niet meer wat Pinksteren is
Ja, een extra vrije dag misschien
Maar waarom, wat is de betekenis
Veel mensen houden het voor gezien.

Toch hoort men de kerkklokken luiden
Die roepen een ieder om te komen
Om jong en oud, om allen te beduiden
Dat Gods Heilige Geest is gekomen.

Wat Jezus beloofde na Zijn hemelvaart
Hij , die liefde is, laat ons nooit alleen
Hij is ons vertrouwen meer dan waard
Hij zond de Heilige Geest naar ons heen.

Pinksteren, uitstorting van de Heilige Geest
Hij die in ons wil wonen en werken
Dit gedenkt de kerk op het Pinksterfeest
En wil ons geloof in Hem versterken.

Word vervuld met de Heilige Geest
Want de vrucht van de Geest is goedheid
Trouw, blijdschap, maar liefde het meest
Zachtmoedigheid en vriendelijkheid.

Dit alles geeft één en dezelfde Geest,
Als wij door de Geest van God leven
Is ons leven één groot Pinksterfeest
Als door de Heilige Geest gedreven.

www.gedichtenstad.nl/christelijke-gedichten
ingebracht door Derk Rozema

ALS ...

Ds. Ronald Ootjers

Als Pasen en Pinksteren op één dag vallen...., zo luidt het gezegde. We geven daarmee aan dat iets onmogelijk is. Want Pinksteren komt volgens onze kalender vijftig dagen na Pasen. Het zit al in het woord Pinksteren besloten. Pinksteren komt namelijk van het Griekse Pèntecostè en betekent vijftig.

De Griekse sprekende joden gebruikte deze naam voor het Wekenfeest. Dat feest dat vijftig dagen na het Pesach werd en wordt gevierd. Een oogstfeest waarbij de joodse gemeenschap ook nog eens de ontvangst van de Thora, de vijf boeken van Mozes op de Sinaï viert.

Twee feesten bij elkaar. En wij christenen, vieren op die dag drie feesten. Twee zoals de joden en een zoals Lukas beschrijft in de Handelingen. Want op de Pinksterdag worden de apostelen om het met een Germanisme te zeggen, begeistert. Ze zijn voor iedereen te volgen met hun verhaal over Jezus en om de duvel niet meer bang om hun verhaal met en van Jezus te vertellen. Pinksteren is bij ons dus driedubbel feest. Helaas wordt dat door de meeste christenen niet zo ervaren. Eigenlijk, en dat zal wel komen door de tijd van het jaar, krijgt het feest voor velen de minste aandacht. En juist dit feest dat ons nieuw elan wil geven en ons wijst op de leefregels voor een menselijk bestaan als voorwaarde daarvoor, hebben we als kerkelijke gemeenschap dit feestje hard nodig. Al is het alleen al om te vieren dat wat voor ons onmogelijk is, mogelijk is bij God.

Als Pasen en Pinksteren op een dag vallen is een uitdrukking gestempeld door het christelijk verleden. In dat verleden heeft het verhaal van Lukas een belangrijker rol gespeeld dan het evangelie van Johannes. Want volgens dat evangelie van Johannes vallen Pasen en Pinksteren juist wel op één dag. Johannes kende onze uitdrukking niet, maar zet ons op zijn manier op het spoor van de mogelijkheden, ja zelfs de mogelijkheid om te vergeven.

S

amenvatting kerkenraadsverg. 9 april

Secretaris D.R.

Cor Pors **opent de vergadering** en heet de aanwezige 5 leden van harte welkom. Een bijzonder welkom aan ds. Ronald Ootjers. Ronald houdt een korte meditatie n.a.v. 1 Corr. 15. *Doordat Christus is opgewekt, zijn wij opgewekt. God brengt ons opnieuw tot leven.*

Toerusting.

Henk de Jong heeft een setje kaartjes meegenomen met spreuken erop van bekende spirituele leiders. Ieder wordt gevraagd een kaartje uit de stapel te pakken, de tekst te overdenken en vervolgens op de tekst te reageren. We komen hierdoor tot interessante gesprekken.

Dit doen we volgende vergadering opnieuw.

Ingekomen en verstuurde post:

In het werkverslag van ds. Blankespoor meldt hij dat hij er geen spijt van heeft dat hij naar Denia is gekomen ondanks het recentelijke overlijden van zijn vrouw. Hij heeft de warme ontvangst en de respons op zijn diensten als zegenrijk ervaren.

Aan twee predikanten is een bevestigingsbrief gestuurd.

Aan ds. Arie van Buuren (juni/juli 2019) en aan ds. Janny Eldering (aug. 2019).

Heel 2019 zit nu vol met vier bekende en drie nieuwe predikanten.

Vorbereiding Gemeentevergadering (16 mei).

De agenda zal er ongeveer gelijk uitzien als vorig jaar.

Voor de pauze de formele informatie en na de pauze een toelichting op onze sociale projecten.

Natuurlijk sluiten wij weer af met een (gratis) lunch en het tellen van de koperen muntjes (vorig jaar 9635 stuks).

We zijn nog op zoek naar een vrouw in de kascontrole commissie.

Pastorale zaken

We bespreken met de predikant een aantal gemeenteleden die extra aandacht nodig hebben.

Willem van Buuren en Gerda komen de hele maand mei vakantie houden in Javea.

Fam. Buiskool komt begin mei weer een tijdje naar hun huis in Pego.

Op inspiratie-ochtend op 13 maart met als Thema: VRAGEN ROND PASEN waren 21 personen aanwezig.

De dienst op Goede Vrijdag is bezocht door 27 mensen. Het was een mooie ingetogen dienst. De kaars werd uitgeblazen en we verlieten in stilte de zaal.

Op 1ste Paasdag is voorafgaand aan de dienst, het Paasontbijt gehouden. Er waren 39 gasten voor het ontbijt en 64 in de kerkdienst.

Rondvraag.

De oude computer in de pastorie draait nog op software (Vista) die niet meer wordt ondersteund. We onderzoeken of de computer nog een upgrade kan krijgen of dat we hem moeten vervangen. Ook is de internet snelheid veel te laag om goed SKYPE te kunnen gebruiken.

Er worden afspraken gemaakt voor de opvang en introductie van ds. GertJan Lambers-Heerspink (31 mei), ds. Josée vd Putte (2 aug.) en ds. Bert Oosthoek (30 aug.).

Ds. Ronald maakt ons erop attent dat er wat zaken ontbreken in de infoset voor predikanten.

De volgende Kerkband komt uit op zondag 6 mei.

Verantwoording

De in deze kerkband gepubliceerde artikelen zijn o.a. overgenomen uit de onderstaande:

Levensbeschouwelijke sites:

www.pkn.nl
www.reliwerk.nl
www.vrijzinnig.nl
www.protestant.nl
www.kerknieuws.nl
www.refdag.nl
www.statenvertaling.net
www.igniswebmagazine.nl

www.cgk.nl
www.debijbel.nl
www.vrijzicht.nl
www.christelijkweekblad.nl
www.hetgoedeleven.com
www.bruggenbouwers.com
www.nieuwwij.nl
www.ikonrtv.nl

Door het vuur heen

(ingebracht door Henk de Jong)

Drie mannen zijn als ballingen meegevoerd. Ze hebben andere namen gekregen, namen die klinken naar andere goden. Ze hebben belangrijke posities gekregen en zijn ongetwijfeld loyaal aan de koning die hun vaderland heeft verwoest. Maar als de koning een beeld gaat neerzetten dat zijn macht symboliseert, dan blijkt waar ze voor staan en waar ze niet voor buigen. Wat er ook van komt.

Er staat een grote menigte rond een kolossaal beeld. Als de muziek schalt, buigt iedereen met het hoofd naar de grond. Tussen al die ruggen en bipsen worden drie mensen zichtbaar.

Rechttop.

- Heeft de koning het niet gezien? Er zijn mensen die de koning er graag op wijzen: die Judeeërs die u op hoge posten hebt aangesteld, storen zich niet aan uw bevel. Er zijn altijd mensen die moeite hebben met buitenlanders. Ze vertellen de koning graag dat die getalenteerde vreemdelingen niet echt ingeburgerd zijn: zie je wel, ze buigen niet.

Nebukadnezar vraagt niet dat ze hun eigen goden weg doen. Hij vindt het waarschijnlijk prima: kom maar met je goden, het komt toch allemaal op het zelfde neer. Zolang maar duidelijk is wie de baas is: de koning die alle goden van alle landen te sterk af is. Buig voor zijn god van de macht.

Respect

In de jeugdinrichting waar ik werk, lunch ik regelmatig met de groepen tieners en hun begeleiders. Dan zien ze even wie ik ben. 'Jongens' zegt de groepsleider, 'dit is de dominee. Christelijk.. We hebben ook een imam. Het komt allemaal op hetzelfde neer en het is prima om te geloven. Al weten we toch niet wat er na de dood is. Maar deze mensen willen er graag met je over praten. Gezellig dat u mee komt eten'.

Wat moet ik zeggen na zo'n introductie? Ik doe een plakje kaas op mijn boterham en zeg: 'Fijn dat ik mee kan eten. De imam en ik kunnen het goed met elkaar vinden. We respecteren elkaar, al zijn we het niet eens over het geloof'.

Ik denk: alle geloven het zelfde? De nieuwe aarde het zelfde als het paradijs? Genade hetzelfde als karma? Ik wil er graag met de groepsleider over praten, maar niet hier en nu. Het moet duidelijk zijn: we hebben respect voor elkaar. Een van de jongens zegt lachend: 'Denkt u dat ik naar de hemel ga?' 'Wil je dat?' vraag ik, 'Hoe stel je je dat eigenlijk voor?' En zo krijgen we toch een zinnig gesprek.

Heb ik nu gebogen voor het beeld van 'je -mag -geloven -wat -je -wilt -als -je -maar -niet -zegt -dat -er -één -waarheid -is?.

Of heb ik een taal geleerd waardoor ik iets kan betekenen in een omgeving die God niet kent? Waar zijn de grenzen? Hoe kan ik kind van God zijn in een omgeving die denkt dat het geloof achterhaald is?

Minimumbelijdenis

Sadrach , Mesach en Abed-Nego worden bij de koning geroepen. Ze krijgen nog een kans, maar ze zullen moeten buigen. Er staat een brandende oven klaar. 'Wie is dan de god die u uit mijn handen kan redden?' zegt Nebukadnezar. Zeiden ze niet in Jeruzalem : 'God zal ons verlossen. God zal zijn tempel niet laten verwoesten?' Toch heeft Nebukadnezar de tempel laten plunderen en platbranden. En waar was God?

De mensen die maandenlang als gevangenen onderweg waren naar Babel moeten zich toch vaak hebben afgevraagd is Babel toch sterker? Waar zijn de wonderen die de verkondiging moeten onderstrepen? Wie durft nog te zeggen: God zal dit niet toelaten. Als het moet kan onze God, die wij vereren, ons verlossen uit de brandende oven. En Hij zal ons, o koning, uit uw hand verlossen. En zo niet, het zij u bekend, o koning, dat wij uw goden niet zullen vereren en het gouden beeld dat u hebt opgericht, niet zullen aanbidden'. De drie mannen zijn niet gaan twifelen aan de macht van God, maar ze geven toe dat ze niet weten of God zal ingrijpen. Dat maakt echter niet uit voor hun handelen: ze zullen niet buigen. En dus ze ofwel verbranden of gered worden. Wat een lef. Maar ook: wat een rust geeft die uitspraak. Ik hoef niet te bewijzen dat God machtig is. Ik hoef niet op een bepaalde manier te bidden. God is machtig en ik moet datgene doen waarvan ik weet dat het goed is. Wat er verder ook gebeurt, niets kan me scheiden van de liefde van Christus. Het klinkt als de minimumbelijdenis van de discipelen, als Jezus hun vraagt: 'Willen jullie ook niet weggaan?' en zij zeggen: 'Waar moeten we heen, u spreekt woorden van leven.'

Veertig messteken

En dan gebeurt het wonder. De mannen worden door het vuur heen gered. God woont niet alleen in Jeruzalem, Hij is daar in Babel. Voor de koning en de mensen rond het beeld is het duidelijk: de God van Sadrach, Mesach en Abed-Nego is de hoogste God. Nebukadnezar roept nu dat iedereen die deze God niet serieus neemt in stukken zal worden gehakt. Sadrach, Mesach en Abed-Nego worden gepromoveerd.

- Maar de koning, in zijn zorgeloze rijkdom en macht, is God na een tijdje weer vergeten.

Hoe vaak heb ik gebeden voor zieken en ook voor niet-christenen en geroepen: 'waarom laat U zich niet zien, God?' Is het niet eenvoudiger om maar niets van Hem te verwachten? Je raakt zo gemakkelijk teleurgesteld. Maar ik heb ook heel onverwachte wonderen gezien. In de vrouwengevangenis vroeg ik een keer: 'Wie heeft er weleens een wonder meegemaakt?' Een vrouw schiet overeind en vertelt dat haar zoon veertig messteken overleefde, terwijl zijn vriend aan twee overleed. Na het eerste wonderverhaal komen er meer. Andere vrouwen zeggen: 'Ik heb het nooit als een wonder gezien, maar....' Hebben die wonderen levens veranderd? De meeste niet. Ik vertel het verhaal van een matroos die uit de mast viel. Voor het eerst van zijn leven bad hij: 'God, help!' Onmiddellijk bleef hij hangen aan een uitsteeksel. 'Laat maar, ik hang al', zei hij toen. Veel vrouwen lachen herkendend: 'Ja, zo ben ik ook'

Een wonder is snel vergeten, roept vragen op. En toch, voor wie het wil zien geeft God midden in de puinhopen van het leven soms een teken: 'Ik ben hier. Grote dingen: Botten die vastgroeien. Kleine dingen: een zonnestraal. Voor de één een bevestiging voor de ander levens veranderend. Voor wie ze niet ziet: een gemiste kans.

Wereldmachten

In het boek Daniel vinden we eerst zes hoofdstukken met zes verhalen waarin god zich laat zien als een God van wonderen voor mensen die ver verdreven zijn van het land van de belofte. Als een getuigenis voor de ongelovige omgeving. God is niet ver, ook daar en toen niet. Als Daniel zelf gaat dromen in de tweede reeks van zes hoofdstukken, is het alsof hij hoog boven de aarde en de geschiedenis wordt getild. Niets ontziende wrede wereldmachten vermorzelen elkaar. Zoals ze in Afrika zeggen: waar olifanten vechten, lijdt het gras. Maar God bekommert zich ook om details: De kleren van de mannen roken niet eens naar vuur toen ze uit de oven kwamen.

Zo grijpt Hij ook in in de wereldgeschiedenis, waarbij we nauwelijks beseffen wat voor gruwelijke machten erachter zitten. Dat geeft de hoop en de moet om niet van God af te buigen.

Jeanette Westerkamp, predikant in gesloten jeugdinrichting

Mozes en zijn gojse schoonvader

Bram Gerth

Ik merk het op, ook bij mijzelf, in gesprekken met vrienden of bekenden. Er wordt een uitspraak geciteerd waar eigenlijk niets tegenin te brengen is maar wanneer er gevraagd wordt wie deze uitspraak heeft gedaan dan wordt deze uitspraak door sommigen uit de kring ineens minder gewaardeerd omdat de uitspraak is gedaan door iemand die theologisch, maatschappelijk of politiek niet van hun kleur is. Eigenlijk is dat vreemd. Sterker nog; het deugt niet. Wij wijzen vaak dingen af alleen omdat, in het kort gezegd, de overtuiging van diegene die bepaalde dingen zegt, ons niet aanstaat. We luisteren niet meer echt, voelen een innerlijke weerstand en voelen zeker niet de drang om de boodschap en boodschapper beter te begrijpen. Kortom, de boodschap wordt niet serieus beoordeeld omdat de overtuiging van de boodschapper ver van ons afstaat. Dit brengt het gevaar met zich mee dat we “verkokerd” gaan denken en dat is eng. Eng in de betekenis van griezelig en eng als tegenhanger van ruim. Een prachtig bijbels voorbeeld hoe het wel moet, vinden in het verhaal van de schoonvader van Mozes. Mozes was getrouwd met Tsipora, en de vader van Tsipora was Jetro, een priester in Midian, een heiden dus in Joodse ogen. We kunnen er niet omheen dat tussen Mozes en Jetro qua geloofsbeleving een enorme kloof gaapte. Ze zullen niet veel van elkaar hebben begrepen en het zal voor Tsipora ook wel even wennen zijn geweest in die Joodse gemeenschap. Nu had Mozes zijn vrouw en zijn twee zonen terug gestuurd naar Midian en onder de hoede van zijn schoonvader gesteld.

Maar de wonderbaarlijke bevrijding van Israël bereikte ook de oren van Jetro en hij was onder de indruk van wat God allemaal voor Mozes en het volk had gedaan. Jetro heeft dat allemaal niet weggewuifd omdat hij geen Jood was en zelfs een heidense priester, nee hij neemt dan het besluit om samen met zijn dochter Tsipora en de twee zonen van Mozes en Tsipora een bezoek aan Mozes te brengen die met het volk Israël in de woestijn “kampeert”. Nu zouden wij het wel aardig van Mozes hebben gevonden als hij zijn vrouw en zonen van harte welkom had geheten en hen verteld zou hebben dat hij ze vreselijk had gemist. Maar niks van dit alles. (Dit even terzijde). Mozes gaat zijn schoonvader tegemoet, buigt zich voor hem neer, kust hem en neemt hem mee naar zijn tent. In de tent vertelt Mozes aan zijn schoonvader alles wat hij, Mozes, heeft meegemaakt. Vanaf zijn bezoeken aan de Farao tot op het moment waarop hij zijn schoonvader heeft verwelkomd. Jetro is onder de indruk en geeft toe dat de God van Mozes, machtiger is dan alle andere goden. Geweldig nieuws toch, zo’n snelle bekering van een heidense priester. Maar hier eindigt het verhaal niet. Jetro kijkt eens goed om zich heen en komt tot de conclusie dat Mozes het wel erg druk heeft, vooral met rechtspreken. Hij spreekt Mozes daar op aan en die verdedigt zich met de woorden. Ik moet dit doen; “ omdat het volk bij mij komt om God te raadplegen. Als ze een geschil hebben, wordt dat aan mij voorgelegd en dan beslis ik wie er in zijn recht staat en vertel hun hoe Gods wetten en voorschriften luiden”. Dan gebeurt er weer iets wat onze verbazing wekt. Jetro komt met een alleszins redelijk en praktisch voorstel dat er op neerkomt dat Mozes het volk duidelijk moet maken welke wetten en voorschriften gelden en dat hij, Mozes, alleen de zware gevallen behandelen moet en de rest aan zijn gekozen assistenten moet overlaten. (even kort door de bocht). En Mozes volgt zijn raad op!! !!! Net zomin als Jetro vraagtekens zette bij de verhalen van Mozes, zet Mozes vraagtekens bij de bemoeienissen van Jetro, hoe verschillend ze ook zijn. Opvallend is dat dit verhaal vooraf gaat aan de Openbaring op de berg Sinaï en dat is volgens rabbijn Ringer niet voor niets. De Thora wil ons vertellen dat er geen harde tegenstelling is tussen de Openbaring op de Sinaï en wat er verder in de wereld gebeurt.

Het goede is niet alleen in de Thora aanwezig, maar ook elders. Als we goed luisteren, kunnen we in de woorden van de ander het goede horen!

Vrij naar een idee van Albert Ringer. Rabbijn in Rotterdam (Liberaal)

Soms moet je tegendraads durven denken

ingebracht door Bert Boxtart

Niemand heeft het gezag over de betekenis van de Schrift. De mens wordt telkens opnieuw geroepen om zelf na te denken.’ Aldus Sabine Hiebsch, bijzonder hoogleraar aan de Theologische Universiteit Kampen.

Hoe kijkt u terug op een jaar vol activiteiten rondom Luther en Reformatie?

‘Wat mij geraakt heeft was de gretigheid waarmee de mensen kennis opdeden en openstonden voor het stellen van persoonlijke vragen. Daardoor leerde ik opnieuw naar Luther kijken door de

ogen van de vraagstellers. Ook bijzonder waren de internationale conferenties die je dwongen uit je comfortzone te stappen en je expertise uit te bouwen. We ontmoetten niet alleen kerkhistorici maar ook specialisten uit andere disciplines, zoals kunst en literatuur. Daar kan ik veel van leren.'

Welke kennis wilt u als bijzonder hoogleraar vooral overdragen?

'Luther was heel sterk een contextueel theoloog: wanneer is een tekst geschreven en aan wie gericht. Het is heel spannend om te bestuderen wat er in die periode nog meer gebeurde en de inbedding serieus te nemen. In de lijn van Lutheronderzoekers Kooiman en Boendermaker heb ik een methode opgebouwd waarin ook zijn niet-academische geschriften een plaats krijgen, zoals correspondentie, tafelgesprekken en preken. Ik vind het belangrijk studenten vertrouwd te maken met de verschillende genres van zijn denken. Luther heeft heel helder weten te verwoorden waar het voor hem om ging. Dat sprak in zijn tijd veel mensen aan en het is nog steeds interessant. Want de verbindende factor in zijn werk is dat hij bewust zichzelf liet zien, ook zijn zwaktes. In een preek over Lea en Rachel zei hij bijvoorbeeld dat hij begreep hoe zij zich moeten hebben gevoeld toen ze het huis van hun vader moesten verlaten. Zo voelde hij zich toen hij de katholieke kerk achterliet. Ik wil de studenten laten zien dat Luther altijd twijfels bleef kennen en die ook uitte. Hopelijk kan mijn bijdrage over Luther in Kampen ook helpen om de eigen gereformeerde context en traditie beter te begrijpen. Het kennen van je eigen traditie en het spreken daarover is de basis voor verbinding.'

Zouden wij meer een voorbeeld moeten nemen aan het revolutionaire van Luther?

'Revolutie betekent oorspronkelijk omwenteling en dat wilde Luther bereiken binnen zijn kerk. Maar dat liep dus anders. Wij kunnen leren van zijn moed om misstanden in een kerk te benoemen. Misschien was hij een klokkenluider avant la lettre. Meestal wordt zo iemand niet erg gewaardeerd. Begrijpelijk, want hij zaagt aan de poten van de gevestigde orde. Maar kerkzijn – afhankelijk van context en tijd – is wel degelijk de moed hebben om zaken te benoemen. Denk aan de kwestie van seksueel misbruik binnen de

Rooms-Katholieke Kerk. En aan Latijns-Amerika en de bevrijdingstheologie. Soms moet je tegendraads durven denken. Het klinkt zo simpel hè, zelfstandig denken, maar dat is wat van ons wordt gevraagd. De kerk kan zeker van Luther leren de dynamiek te zien van de enkeling die voor God staat.

En ook het telkens opnieuw bevragen wat het Woord betekent. Niemand heeft het gezag om te bepalen hoe over theologische kwesties moet worden gedacht. Ook de kerk is geen gezaghebber over de betekenis van de Schrift. De mens wordt telkens opnieuw geroepen om zelf na te denken.'

Is dit het belangrijkste van kerkzijn: opnieuw luisteren naar mensen met een ander geluid?

'Dat hoort er zeker bij. Maar kerkzijn betekent vooral dat je een gemeenschap van gelovigen bent, gericht op de maatschappij, breed en internationaal georiënteerd, onderdeel van een wereldgemeenschap. Oecumene is meer dan de verbinding met andere protestantse kerken.'

Hoe ziet u de plannen voor Kerk 2025?

'Het gaat om een visie op kerkzijn vanuit theologische kennis op een historisch fundament. De kerk is geen bedrijf of vereniging, dus je kunt niet puur vanuit rendementsdenken handelen. Natuurlijk moet je je eerlijk uitspreken als financiële problemen nopen tot het maken van andere keuzes, maar verder moet je nadenken over hoe je omgaat met de inhoud van kerkzijn. Back to basics betekent dat we genoeg kennis van traditie en geschiedenis nodig hebben om terug te gaan naar die basis. Als dat niet zo is, krijgen we een kwestie als die rond het zegenen of inzegenen van levensverbintenissen. Zonder kennis van de ontstaansgeschiedenis van ordinantie 5.4 ontstaat een strijd over formuleringen.'

De estafettevraag van Ron van der Spoel is: Wat zou Luther zeggen als ik hem zou vragen mij te leren bidden?

'Dat is een belangrijk thema en Luther heeft daar mooie dingen over gezegd. Onlangs heb ik voor een nieuwe bundel twee teksten van Luther over dit vraagstuk vertaald en ingeleid. De eerste is een kort troostbriefje voor christenen, geschreven rond 1540. Hierin schrijft hij dat ieder mens – dus ook zichzelf – in zijn of haar leven

dikwijls niet weet hoe hij moet bidden en ook de overtuiging kan hebben het niet waard te zijn dat God het gebed verhoort. Luther maakt in acht punten duidelijk dat die waarde niet uit jezelf komt. Je hebt die gekregen van God omdat Hij ervoor heeft gekozen jou te scheppen. Daarom ben je dus waardig.

God draagt je op dit te geloven.

Het tweede geschrift is een soort pedagogisch stappenplan voor het bidden. Daarin zegt hij onder meer dat het belangrijk is je te oefenen in het gebed. Ook hier spreekt Luther weer uit eigen ervaring. Hij adviseert dat je er een tijd en plek voor moet uitkiezen omdat het er anders niet van komt. Zo herkenbaar!

Prof. dr. Sabine Hiebsch studeerde theologie in Parijs, Tübingen, Amsterdam en Bonn. Ze was als onderzoeker verbonden aan de Universiteit van Utrecht, was lid van diverse synodes en van het generale college voor de kerkorde. Ze is nu bijzonder hoogleraar op de Kooiman-Boendermaker leerstoel voor Luther en de geschiedenis van het (Nederlandse) lutheranisme aan de Theologische Universiteit in Kampen. Rond haar inauguratie dit voorjaar zal haar boek Luther voor leken verschijnen bij Uitgeverij Vuurbaak.

Dit artikel komt uit het maartnummer van woord&weg.

Heilige strijd

Ds. Ronald Ootjers

Het thema van de inspiratieochtend in april was gebaseerd op het boek de 'Heilige strijd' van Beatrice de Graaf. Dat boekje is in samenwerking met de protestantse kerk Nederland gemaakt. Zij verbindt in dat boekje haar deskundigheid op gebied van terrorisme met haar geloof in God. En dat doet ze op een indrukwekkende manier. Het leek me een goed uitgangspunt voor een discussie. Een discussie die kon gaan over onze eigen angsten, al dan niet voor het terrorisme. De eigen angsten werden echter niet zozeer benoemd. Ook voor terrorisme in onze omgeving werd niet gevreesd..

Het ging vooral, en dat paste zeer goed, over veranderingen in de samenleving overal ter wereld met name door de opkomst van de islam. Waarbij verschillende meningen geventileerd werden.

Van een andere kijk op de werkelijkheid tot bekende opvattingen. Het maakte de discussie levendig. Eén angst kwam nog wel naar voren, de angst dat een orthodoxe vorm van islam bedreigend aan het worden is voor ons geloof. Juist omdat de jihad door streng orthodoxe islamieten, niet gezien wordt als een zelfonderzoek om in het reine te komen met Allah, maar als een manier om overal de sharia (islamitisch wet) in te voeren. Een angst die door de meeste aanwezigen niet werd gedeeld. Hoe de discussie verlopen zou zijn als we op dat moment wisten wat we nu weten, namelijk dat de orthodoxe islam, gefinancierd door landen uit het Midden-Oosten toeneemt, is de vraag. Overigens geldt ook hier dat niet iedere orthodoxe islamiet een gevaar is voor onze samenleving. En de bedreiging voor ons christenen meer ligt in het feit dat wij als kerken het laten afweten, dan dat de bedreiging van buiten komt. David Dessin heeft in zijn boek God is een vluchteling aangetoond dat de kerken helemaal niet in de min staan. Maar dat er steeds meer christelijke groeperingen bij komen. Weliswaar van anders snit en andere afkomst. Het wordt eveneens bevestigd door de kerken in Amsterdam – Zuid-Oost, honderdvijftig in getal. Klein, maar wel springlevend. Aan het eind kwamen we op de vraag wat kunnen we als christenen voor signaal afgeven. Daarin hebben we de Graaf gevolgd, die aangeeft dat onze strijd voor het koninkrijk van God er een moet zijn van barmhartigheid, een teken van hoop op vrede en liefde uitstralen. En met die inspirerende woorden, zijn we uit elkaar gegaan.

Ronald Ootjers
Denia 24 april

De volgende inspiratieochtend is op 24 mei. Dan zullen we met elkaar nadenken over het donerschap. Onder de titel; een verwisselbaar onderdeel. U bent dan welkom vanaf 10.30 in de pastorie. Om 11.00 uur starten we met het gesprek.

Tot ziens.

Jacqueline en Ronald Ootjers

Deugd en/of ondeugd van.....

Cor Pors

Dit is de naam van een rubriek in de kerkband. Het is een plaats waar onze gemeenteleden een leuke, interessante of een beetje ondeugende belevenis in een kort verhaal in proza kunnen weergeven. Er is gigantisch veel talent in onze kerk en er zijn ook heel gewone mensen, die best wel eens een eerlijk verhaal kwijt willen. Met deze wat prikkelende titel is het ook een unieke gelegenheid om elkaar eens van een andere kant beter te leren kennen.

U kunt uzelf opgeven als auteur voor de volgende maand óf u wordt door mij benaderd. Wees niet bang, durf te schrijven!

Het volgende verhaal is van Chris en Ria de Jong:

Onze tweede zoon.

We hadden in april 1974 onze eerste zoon geadopteerd uit Bangkok Thailand ,en we wilden heel graag een 2e kind adopteren .De Thaise regering had als regel dat een ouder echtpaar slechts een kind per gezin mocht adopteren. Gelukkig waren we ook bij de “Children of the Cedars” van Libanon ingeschreven.

In 1975 kwamen we terug van vakantie, we waren met Ria haar ouders naar Zwitserland geweest, en een 2de adoptie was op de lange baan geschoven. Ook vanwege de financiën moesten we geduld hebben. Bij de post zat een brief van de “Children of the Cedars”, waarin stond of we belangstelling hadden voor adoptie van een kind uit Libanon. Na informatie bij die vereniging bleek dat we op ongeveer als 10de aan de beurt zouden zijn en dit hing af van

de situatie ter plaatse. De situatie in het Midden-Oosten was behoorlijk gespannen toen we in oktober 1975 bericht kregen dat we naar Beiroet konden i.v.m. een adoptie. In Tripoli waren schermutselingen geweest en we vroegen aan het bestuur van de vereniging of het wel vertrouwd zou zijn om daarheen te gaan. Ja het is betrekkelijk, werd gezegd, als je in Amsterdam woont en er in Amsterdam- Noord een schietpartij is, hoor je het soms een dag later of je leest het in de krant....

We wilden dolgraag een tweede kind hebben en we vlogen naar Beiroet. Onze oudste zoon lieten we achter bij familie in Drachten. De adoptie procedure zou 10 dagen in beslag nemen, en ik had bij mijn toenmalige baas nog 2 weken verlof, dus dat kwam mooi uit. Bij aankomst op het vliegveld van Beiroet was de sfeer gespannen, de politie stond met de karabijnen in aanslag...Na veel moeite troffen we onze contactpersoon, Ds. Chemayel, die ons verder begeleidde. Hij had die dag 4 uur in de rij voor de pomp moeten staan, want de benzine was erg schaars en je kreeg maar een beperkte hoeveelheid. Hij bracht ons naar een flatje waar we op de 9de etage konden verblijven. Er was een mooi uitzicht op de Middellandse Zee tussen de flats door. De volgende dag gingen we met een taxi naar het huis van de dominee, een huisje in Bhamdoen, een klein plaatsje bij Beiroet. We hebben daar de nacht doorgebracht en de volgende dag zijn we met Ds .Chemayel naar het ziekenhuis gegaan om de kleine op te halen..

Ds. Chemayel gebod ons buiten het ziekenhuis te wachten. Na ruim een kwartier kwam hij naar buiten met "onze Sander" op z'n arm. Ik mocht geen foto's maken..want het ziekenhuis mocht er niet op.... Een lief manneke vol met pukkels en mooie grote ogen... Nu konden we met de adoptieprocedure beginnen...Er gingen dagen voorbij en de tijd dat er wat geregeld moest worden werd steeds korter...want het was moeilijk afspraken te maken, We waren intussen naar de Armeense kerk geweest, want daar werd onze Sander ingeschreven, zoiets als bij ons de burgerlijke stand. Verder liepen we dagelijks met de kinderwagen door de winkelstraat El Alhambra of we gingen naar het strand.

We moesten nog naar het Ministerie van Justitie in verband met het paspoort van Sander. Ds. Chemayel had diverse keren gebeld

maar kon geen afspraak maken.

“The situation is very bad” zei hij slechts. Hoe erg het was zei hij niet...Ik haalde een krant uit de buurt, slechts een enkel velletje, en er bleek een burgeroorlog aan de gang te zijn, Moslims, Sjiieten, Soenieten, Palestijnse vluchtelingen PLO strijders..Ze hadden allemaal met elkaar te maken maar wie tegen wie was bleef ons volkomen een raadsel. Een brandhaard... De raketten vlogen ´s nachts over de stad en we zagen de rookwolken van een brandende stad..... Onze terugvlucht probeerden we te wijzigen maar we kregen alleen als antwoord: “The operator does not work”. We konden niet even naar huis bellen om onze situatie uit te leggen...Ja,we begonnen hem aardig te knijpen....Zondag´s zaten we in de Deutsche Evangelische Kirche maar ook wel in een filmzaal van de American University en daar kregen we contact met Hans en Anneke Schellenberg. Hans werkte onder de Armeniers. “Hebben jullie ook al die raketten gehoord de afgelopen nacht??” We zeiden dat we er dankzij de airconditioning niks van gehoord hadden. “God bless the airconditioning” zeiden ze. In de kerk werden gegevens uitgewisseld met elkaar over welke wegen nog veilig waren...Het bleek dat er vanaf Europa naar Beiroet alleen communicatie mogelijk was. Harry van Mierlo, radioverslaggever van de KRO, kreeg eens per week contact. Hij sprak over de toestand van het Midden-Oosten en speciaal de situatie in Libanon op een bandje in en zo kwam het nieuws over de radio in Nederland...

Uiteindelijk hadden we een afspraak met het Ministerie van Justitie in verband met het verkrijgen van het paspoort, een belangrijk document dat we nodig hadden om met Sander naar Amsterdam terug te keren. We zaten de gehele dag met onze dominee te wachten of een van de ambtenaren bereid was ons te helpen. Later hebben we ook, zonder resultaat, een paspoort via Sidon (bij Tyrus) proberen te regelen. Helaas konden we onverrichter zake weer terugkeren... Het bleek dat we alleen op de terugweg waren...Op de platte daken waren overal, jongeren, kinderen vanaf ongeveer 8 jaar die met karabijnen in de hand lagen en ze konden ons als schietschijf gebruiken als ze dat wilden...Een dag later stond ik in de rij bij de bakker om brood te kopen. Dit was lebne-brood,

Libanees brood, een grote stapel gerezen brood werd kleiner gemaakt door de lucht eruit te slaan, en dan kon er weer wat brood worden uitgedeeld. Een dag later werd er een handgranaat tussen de mensen, die stonden te wachten, gegooid, met 2 doden als gevolg...

Er werd een avondklok ingesteld en ik probeerde af en toe bij een hotel wat eten te kopen, gebraden kip of iets dergelijks. We zaten helemaal opgesloten en er konden geen verdere afspraken worden gemaakt en we waren bang dat we onze oudste geadopteerd kind, Robin, nooit meer terug zouden zien..... We hebben samen vaak gebeden tot God dat we deze crisis mochten overleven...

We gingen af en toe op straat en de mensen hadden reukbladeren in hun neus i.v.m. de heersende stank van lijken. Overal rokende puinhopen. Als afwisseling gingen we naar een hotel met zwembad en er kwam een keer een konvooi met vrachtwagens met graan langs de boulevard dat flink beschoten werd.

Maar nu zaten we al een paar weken langer dan de geplande 10 dagen en via Harry van Mierlo lieten we weten dat we vast zaten. Als Harry een telefoonlijn met de KRO kreeg deelde hij mee dat we vast zaten en de KRO gaf het door aan Ria haar vader en deze gaf de berichten dan verder door, aan familie en mijn werkgever.

Ik ging op een gegeven moment naar de ambassade en ik deed m'n verhaal. "Geef mij a.u.b. een verklaring in verband met deze noodsituatie zodat we weg kunnen gaan". Ik kreeg als antwoord de kleine Sander achter te laten en dat ik beter kon zorgen z.s.m. weg te gaan met mijn vrouw want nu werd er nog gevlogen..."Kom maar weer als de situatie wat rustiger is geworden".... . Ik sprong bijna uit m'n vel van woede. "Het is is geen kilo suiker, brulde ik, en ik liep weg".

Ja wat te doen....Je zet je Sander gewoon in je paspoort en je neemt hem mee" zei Hans Schellenberg uit Zwitserland, die 2 kinderen had. Een van zijn kinderen was in Zweden geboren en daar bijgeschreven in het paspoort en z'n 2de kind was in Nederland geboren. We vroegen aan Hans van Mierlo hoe een kind precies in je paspoort moest komen te staan, maar we durfden het niet aan om het te doen. Intussen zaten we ons suf te denken of er een andere manier zou zijn om Sander mee te nemen...

Onze ds. Chemayel bleek naar Nederland te moeten gaan i.v.m. een belangrijke vergadering van de vereniging "The Children of the Cedars". Zijn zoon Raja zou zich over ons ontfermen...

Hans Schellenberg schreef de naam van onze Sander uiteindelijk in het paspoort van Ria. Maar nu was het probleem dat we vooraf 2 maal een retour Amsterdam/Beiroet en eenmaal een enkele reis voor onze Sander van Beiroet/Amsterdam hadden geboekt...en volgens het paspoort van Ria zouden we dan ook een retour voor de kleine jongen moeten hebben....

We waagden het erop en we wisten dat we de reistickets en de paspoorten niet samen moesten laten zien...Zou dit kans van slagen hebben?? We gingen met de auto van Raja naar het vliegveld, via een sluiproute... Vlakbij het vliegveld lagen de Palestijnse vluchtelingenkampen en daar was het zeer onveilig...

Raja leverde ons af bij het vliegveld en wenste ons succes...Op het vliegveld zouden we Hans van Mierlo bellen als we door de douane waren....

Ik gaf bij de douane eerst onze paspoorten af, al gauw vroeg de douane beambte naar de vliegtickets. Ik was ijskoud op dat moment ik deed net alsof ik ze niet kon vinden. Toen ik de tickets liet zien had hij de paspoorten al verder geschoven. Goddank, we waren erdoor en we belden meteen naar Hans van Mierlo, die probeerde dit aan Schiphol door te geven. Voordat we het vliegtuig ingingen kwam er een fanatieke medewerker die een paar keer schreeuwde: "Children to Amsterdam". Ria deed het bijna in d'r broek en ik draaide de reiswieg een halve slag om zodat ze er niet in konden kijken. Wel paniek voor niks want we mochten met onze Sander voorin zitten i.v.m. de ruimte. Op weg ernaartoe liepen we door de net kapotgeschoten glazen toegangsdeuren. "We kunnen alleen nog gekaapt worden", merkte ik sarcastisch op. (Er was een weekend ervoor nog een aanslag geweest van de Palestijnen). Op Schiphol aangekomen kregen we een verklaring ivm de situatie van de burgeroorlog en een paar maanden later hadden we het paspoortje van onze lieve Sander.

Ongeveer 21 jaar later kreeg Ria een telefoontje op ons werk van een zekere David Jan. "Heeft u een zoon die Sander heet??"

Dan ben ik een zeer waarschijnlijk een tweelingbroer van hem.”
We waren stomverbaasd en Sander zei altijd al dat hij “iets miste”...
De papieren waren van dezelfde geboortedag, 2-5-1975 en alle andere gegevens, ziekenhuis, getuigen e.d. klopten met elkaar.
Sander en David Jan ontmoetten elkaar maar ze leken geen haar op elkaar. We besloten via een DNA test dit te laten uitzoeken, want we wilden het zeker weten natuurlijk.! David Jan Baan werd geadopteerd toen hij een week of vier was, er was toen ook al oorlogsdreiging en Sander zou het i.v.m .zijn slechte gezondheid niet halen..... Sander en David Jan gingen gezamenlijk naar Utrecht waar een oom van David Jan, die in het ziekenhuis werkte, de test voor zijn rekening zou nemen. In de periode dat we test afwachtten moest David Jan trouwen en Sander ging naar Vlaardingen met een vriend, in zijn beste pak en met een kaal geschoren hoofd....
David Jan Baan kwam uit een zeer strenge christelijke familie, de zwarte kousen kerk, en de fam. Baan was ook zeer bekend in de informatica technologie. We hoorden niks van de test en we kregen sterk de indruk dat men Sander niet in hun familie wilde opnemen....

Sander vond het natuurlijk super slecht en baalde behoorlijk. Hij had een paar zogenaamde Melkertbanen gehad, maar als de rijkssubsidie op was stond Sander weer met lege handen...
Hij zag het niet meer zitten in Nederland en ging zwerven. Hij kwam in Ghana terecht via een vriend en later ging hij naar Gambia. Daar heeft hij een Gambiaanse vrouw ontmoet waarmee hij getrouwd is. Nu heeft hij drie kinderen die alle drie een Nederlands paspoort via de ambassade in Dakar hebben gekregen. Sander wilde eerst in Gambia werken en wij hadden al definitief afscheid van hem genomen...Met een touringbusje de mensen de omgeving laten zien..De Gambianen zagen dat hij b.v. bij en hotel stond om mensen op te vangen maar ze wilden dat zelf doen en begonnen met hem te vechten. Sander had zelfs een flinke kuitbeenblessure...
Hij kwam terug naar Nederland met zijn oudste kind Amaru. Later heeft hij zijn 2de kind Messi opgehaald, maar intussen was zijn vrouw Sohna weer zwanger van de derde. De kinderen zijn nu allemaal in Appelscha en Sohna, Sander zijn vrouw, komt af en toe naar Nederland.

Erg moeilijk is het om haar permanent in Ned. te krijgen....
Aangezien onze Sander van een bijstanduitkering leeft spaart hij zoveel mogelijk zodat zijn vrouw in Nederland kan komen, Deze situatie loopt al meer dan 10 jaar en dit is beslist niet bevorderlijk voor het gezin!

Dit was het relaas van onze Sander.

Na 3 jaar hebben we ons 3e kind, Vironi, uit Magelang, Indonesie, geadopteerd,

Wij wonen al ongeveer 18 jaar in Moraira/Teulada en het bevalt ons uitstekend. Sinds 16 jaar zit ik in de kerkenraad en ik ben sinds 2014 huismeester van de kerkelijke pastorie.

In de kerk komen we erg graag en na een periode "Nederland" is het geweldig weer terug te zijn in onze "warme" gemeente van Denia.

Ria en Chris de Jong, Teulada

(ingebracht door Bert Boxtart)

'Mijn God Drie-Eenheid,
help mij mezelf
helemaal vergeten om
mij in U te vestigen,
roerloos en stil.'

Elisabeth (mystica) van de Drie-eenheid

Elisabeth van de Drie-eenheid had een kort leven. Daarin probeerde ze intens God als drie-eenheid te beleven. 'God in mij. Ik in Hem. Dat is mijn leven!'

Elisabeth van de Drie-eenheid werd geboren op 18 juli 1880. Ze had een opvliegend en gloedvol temperament, een zeer gevoelige natuur en een ijzeren wilskracht.

In 1906 stierf ze op 26-jarige leeftijd, als karmelietes. Ondanks haar jonge leeftijd liet ze een flink oeuvre na: 342 brieven, twee retraites, een jeugddagboek en 124 gedichten.

Elisabeth van de Drie-eenheid is veertien jaar wanneer haar roeping voor de Karmel zich duidelijk begint af te tekenen.

Op de avond voor haar eerste communie brengt Elisabeth met haar moeder bezoek aan het karmelietessenklooster van Dijon. Van de priorin krijgt ze een prentje met de volgende verzen:

‘Je gezegende naam verbergt een geheim dat zich op deze grote dag voltrekt. Kind, je hart is op aarde Huis van God, van de God van Liefde.’

Elisabeth van de Drie-eenheid moet wachten

Elisabeth van de Drie-eenheid (dan nog Elisabeth Catez) is veertien jaar wanneer haar roeping voor de Karmel zich duidelijk begint af te tekenen. Christus wordt de enige grote passie van haar leven. Maar haar moeder verbiedt haar elk contact met de Karmel tot ze negentien jaar is. Midden in de drukte van het leven, voelt ze een verscheurende heimwee naar stilte en eenzaamheid van de Karmel.

‘Meester, moge mijn leven een aanhoudend gebed zijn. Mocht niets, niets mij van U afwenden. Noch het werk, noch het genot, noch het lijden. Mocht ik mij helemaal in U verliezen.’

Midden in de drukte van het leven, voelt ze een verscheurende heimwee naar stilte en eenzaamheid van de Karmel.

Op haar negentiende krijgt ze van haar moeder toestemming opnieuw contact op te nemen met het klooster. Voor haar intrede wordt een termijn gesteld: ze zal niet intreden voor ze 21 jaar is. Een maand voordat het zover is, schrijft ze:

'Heb ik je reeds mijn naam in de Karmel gezegd? Maria-Elisabeth van de Drie-eenheid. Deze naam geeft naar mijn mening een bijzondere roeping weer. Ik hou zoveel van dat mysterie van de Heilige Drie-eenheid. Het is een afgrond waarin ik mij verlies. 'God in mij. Ik in Hem'. Dat is mijn leven!'

Een zwaar noviciaat

Op 2 augustus 1901 treedt Elisabeth eindelijk binnen in de Karmel. In een brief aan haar vriendin schrijft ze:

'Het leven van een karmelietes is een communie met God, van de morgen tot de avond en van de avond tot de morgen. Als onze cellen en panden niet vol waren van Hem, wat zouden ze leeg zijn. Maar we zien Hem door alles heen. We dragen Hem in ons. Ons leven is een vooruit beleven van de hemel.'

Als onze cellen en panden niet vol waren van Hem, wat zouden ze leeg zijn. Maar we zien Hem door alles heen.

Na enkele maanden van licht en troost valt het noviciaat zeer hard. Angsten, bekoringen en scrupules overvallen haar. Twijfels omtrent haar roeping laten haar niet los. Pas als voor Elisabeth de ontdekkingsreis in het mysterie van de drie-ene God begint, keert de vrede in haar ziel terug. Een steeds dieper wegzinken in de bodemloze stilte van Gods drie-ene liefde.

'Ik ben Elisabeth van de Drie-eenheid. Dat wil zeggen: Elisabeth die verdwijnt, die zich verliest, die zich laat overrompelen door de Drie.'
Een uitzonderlijke genadedag

Op 21 november 1904, twee jaar voor haar dood, beleeft Elisabeth een uitzonderlijke genadedag. In haar cel schrijft ze op een eenvoudig blaadje in één pennentrek haar wereldberoemde zielsverheffing tot de Heilige Drie-eenheid, als gebed opgenomen in de catechismus van de katholieke kerk.

'O mijn God Drie-eenheid, die ik aanbid, help mij mezelf helemaal vergeten om mij in U te vestigen, roerloos en stil alsof ik reeds in de eeuwigheid was...'

Ik laat je mijn devotie na tot de Drie, tot de Liefde. Leef binnenin met Hem, in de hemel van je ziel.

In juni 1903 vertonen zich de symptomen van de vreselijke en slepende ziekte van Addison.

Haar doodstrijd

Haar brieven uit deze periode tonen hoe Elisabeth van de Drie-eenheid leeft in een onafgebroken dankzegging. Ze ondertekent ze met *Laudem Glorïae* (Lof van Gods Heerlijkheid). De lof van Gods heerlijkheid bezingen, in een wereld waar de lof van ons eigen 'ik' vaker klinkt. Aan haar zus schrijft ze eind april 1906 een brief die we kunnen lezen als haar geestelijk testament

'Ik laat je mijn devotie na tot de Drie, tot de Liefde. Leef binnenin met Hem, in de hemel van je ziel. De Vader zal je overschaduw en als 't ware een wolk plaatsen tussen jou en het geschapene. Het Woord zal in je ziel het beeld van zijn eigen schoonheid prenten, om je zuiver te maken door zijn zuiverheid, lichtend door zijn licht. De Heilige Geest zal je herscheppen tot een mystieke lier, waaraan Hij in de stilte een prachtige hymne aan de Liefde zal ontlokken. Dan zal je 'lof van zijn heerlijkheid' zijn. Dit is mijn droom op aarde. Jij zult mijn plaats innemen.'

De Heilige Geest zal je herscheppen tot een mystieke lier, waaraan Hij in de stilte een prachtige hymne aan de Liefde zal ontlokken. Haar doodstrijd eindigt op 9 november 1906. Haar laatste woorden sprak ze twee dagen daarvoor uit:

'Ik ga naar het Licht, naar de Liefde, naar het Leven!'

Op 16 oktober 2016 is deze Elisabeth heilig verklaard.

Aan allen van de Nederlandse Interkerkelijke

Gemeente

Ik – Yvonne Waumans – wil hier, via dit blad, een dank uitbrengen aan allen.

Even kort in herinnering: op 15 oktober 2017 kwamen wij hier om te "overwinteren";

op 15 november 2017 kochten wij ons huis hier in Spanje; op 21 november 2017 ging ik naar de dokter ivm. maagpijn en ik dacht met een pilletje geholpen te zijn en naar huis te gaan.

Een spoedopname volgde en 21 januari 2018 – na vele maanden onderzoek en verblijf in meerdere ziekenhuizen - kreeg ik de te horen dat ik kanker had. De daarop volgende maanden ben ik onder behandeling met de medicijnen, o.a. chemotherapie in tabletvorm.

Ik - en mijn man Henk – willen hierbij een ieder heel hartelijk via deze weg danken voor de geweldige steun die wij van de kerkgemeenschap mochten ontvangen. Dankbaar zijn wij ook in het bijzonder Ties Prins en Henk Blankespoor die ons in de gebeden hebben genoemd; velen van jullie hebben ons "een hart onder de riem" gestoken en wij hebben deze steun bijzonder weten te waarderen.

Op 9 april 2018 waren wij opnieuw bij de specialist in het ziekenhuis en hij was bijzonder te spreken over de huidige situatie. Het lijkt er op, dat de ziekte is "gestabiliseerd". De behandeling met chemotherapie (en overige medicatie) zal nog wel maanden voortgaan. Tot en met heden heb ik geen last van bijwerkingen ondervonden van de medicatie en ik voel mij goed.

U allen wil ik nogmaals hartelijk danken: ook hen die nu in Nederland zijn. Ik hoop ook jullie allen weer de komende winter te mogen ontmoeten.

Yvonne & Henk Waumans

Hoe ben je samen kerk

als mensen onderling sterk verschillen?

(Ingebracht door Derk Rozema)

De aller-vroegste christelijke kerk spatte door deze verschillen bijna uiteen. Volgens ds. René de Reuver kan de weg die men toen vond om samen kerk te zijn ons vandaag helpen om één kerk te zijn van mensen met heel verschillende achter-gronden en gewoonten.

Onenigheid in Jeruzalem

‘Wat jullie toelaten, kan echt niet. Zonder besnijdenis hoor je niet bij het volk van God. Wij hebben dit niet verzonnen, God zelf heeft het bevolen. Trouwens, ook de spijswetten kun je niet zomaar aan je laars lappen. Mozes zou het eens moeten horen.’

De sfeer moet om te snijden geweest zijn, in Jeruzalem. Paulus en Barnabas krijgen de wind van voren. Hoe halen ze het in hun hoofd om in de joodse gemeenten in Klein Asia, het huidige Turkije, de deuren open te zetten voor niet-joden. Om niet van hen te eisen zich te besnijden en zich aan de spijswetten te houden.

Voor menigeen in Jeruzalem is de grens bereikt. Die gemeenten zijn hun gemeente en kerk niet meer.

Eerste christenen in Antiochië

Vanwaar deze spanning? Hoe is het zover gekomen? Lucas schrijft er uitvoerig over in de Handelingen van de Apostelen (hoofdstukken 11 t/m 15).

Na de gewelddadige dood van Stefanus is het onrustig in Jeruzalem. Diverse leerlingen van Jezus hebben het zwaar. Zij worden vervolgd en uit de stad gejaagd. Sommigen vluchten naar Antiochië, een stad ten noorden van Libanon. Van de nood maken zij een deugd: ook hier vertellen zij over wat God in Jezus heeft gedaan. Sommigen richten zich op joden, anderen op niet-joden. Met als gevolg dat veel Grieken tot geloof komen. Al snel hoort men in Jeruzalem hiervan. Om de verhalen uit de eerste hand te kunnen vernemen stuurt men Barnabas naar Antiochië. De ontmoeting met de nieuwe gelovigen in Antiochië raakt hem. Hij ziet dat God ook onder de Grieken aan het werk is.

De reactie van Barnabas is treffend. Hij zoomt niet in op de verschillen maar op het geloof dat hij ziet opbloeien. In plaats van de gemeente van Antiochië te corrigeren bemoedigt hij hen. Hij gaat op zoek naar een assistent die hem kan helpen de gelovigen toe te rusten en in hun geloof te versterken.

Hij vindt Paulus – die dan nog Saulus heet. Een heel jaar lang onderrichten zij de nieuwe joodse en Griekse gelovigen. In Antiochië worden zij voor het eerst christenen genoemd (11:26). Het is opvallend dat Barnabas niet focust op de verschillen maar op de weg die God met hen gaat. Hij ziet dat Gods Geest aan het werk is in Antiochië.

Nog twee details zijn leerzaam voor het samen-kerk-met-verschillen zijn.

Het eerste is dat de christenen in Antiochië zich niet afzetten tegen de moedergemeente in Jeruzalem. Integendeel. Als Judea getroffen wordt door een hongersnood geeft ieder naar vermogen gul voor de zusters en broeders in Jeruzalem (11:29). Wat ook opvalt is de missionaire drive van deze nieuwe gemeente. Ook anderen wil men laten delen in de vreugde van het evangelie.

Hun twee 'eerste dominees' Barnabas en Paulus houden ze niet vast, maar zenden ze uit.

Aangespoord door de Geest, na samen gevast en gebeden te hebben, laten zij hen gaan. Zo begint Paulus zijn eerste zendingsreis.

Samen één kerk?

Hoe prachtig het verhaal van de gemeente van Antiochië ook is, ze verschilt wel fors van die van Jeruzalem. Veel gelovigen in Jeruzalem, de theologen voorop(!), zijn hier niet blij mee. Zij vragen zich bezorgd af of dit nog wel hún kerk is...

Het zendingswerk van Paulus en Barnabas wordt gezegend.

Joodse geloofsgemeenschappen in het Romeinse rijk groeien door hun werk uit tot christelijke gemeenschappen waarin ook niet-joden volop participeren. Zij leven van de Woorden van God. Erkennen Jezus als Heer en eten samen.

Terug in Antiochië vertellen Paulus en Barnabas met enthousiasme over de zegen die zij hebben ervaren. Ook niet-joden komen tot geloof! Nieuwe geloofsgemeenschappen zijn ontstaan. De leerlingen – van Jezus ! – uit Judea die dit horen zijn minder enthousiast. Is dit nog wel onze kerk? Zo vragen zij zich af.

Behoren zij wel tot ónze kerk?

De vragen die zij Paulus en Barnabas stellen doen ertoe. Wie herkent ze niet? Je moet maar geconfronteerd worden met een gemeente waar het qua vorm en inhoud heel anders toegaat.

Vergelijkbare vragen komen dan als vanzelf op. Ze moeten niet weggedrukt worden, maar aan de orde komen. Ze gaan namelijk over de identiteit en eenheid van de kerk.

Terug naar de kern

In Antiochië neemt men de kritische vragen van de broeders en zusters uit Jeruzalem serieus. Men besluit ze voor te leggen aan de moedergemeente in Jeruzalem. De apostelen en oudsten van de kerk moeten er zich over uitspreken.

Een wijs en leerzaam besluit. Over principiële kwesties kun je alleen in gezamenlijkheid beslissen.

Kerk ben je niet alleen, maar samen.

Paulus en Barnabas lukt het niet om de impasse te doorbreken. Na hen neemt Petrus het woord. Hij verhaalt wat hem is overkomen bij de Romeinse hoofdman Cornelius. God heeft hem over de streep getrokken om samen met de onbesneden Cornelius te eten. Deze ervaring heeft hem geleerd 'dat we (als joden en niet-joden) alleen door de genade van de Heer Jezus Christus gered kunnen worden' (15:11).

Jakobus, de broer van Jezus en voorganger van de gemeente van Jeruzalem, krijgt vervolgens het woord. Hij onderstreept de woorden van Petrus. Heidenen, ofwel: niet-joden, die zich tot God bekeren moet geen 'al te grote last worden opgelegd' (15:19).

Besnijdenis en spijsweten behoren specifiek bij het joodse volk. Zij gelden niet voor niet-joodse gelovigen. Wel moet er samen gegeten kunnen worden. Dit is essentieel voor het samen kerk zijn. Jakobus' conclusie is helder: deze ontmoeting moet plaats kunnen vinden zonder dat niet-joden zich als joden hoeven te gedragen. Niet iemands afkomst, maar Gods genade in Jezus redt een mens. Het besluit wordt in een brief vastgelegd. Als teken van de eenheid stuurt men Paulus en Barnabas en twee afgevaardigden uit Jeruzalem naar Antiochië. Zij moeten de brief aan de gemeente overhandigen. De brief is helder. Ze scheidt ruimte. 'Het heeft', zo staat erin te lezen, 'de heilige Geest en ons goed gedacht u verder geen andere verplichtingen op te leggen dan wat strikt noodzakelijk is' (15:28).

Wat het zwaarst is, moet het zwaarst wegen

Dit conflict in de eerste decennia van de kerk maakt duidelijk hoe om te gaan met diversiteit binnen de ene kerk. De hoogspanning die op het conflict van toen stond is voor ons nu nauwelijks nog in te voelen. Besnijdenis en de spijswetten waren – en zijn! – bepalend voor het volk van God. God zelf had hiertoe besloten. Zij markeren het verbond met zijn volk. Geen van de evangelisten vertelt dat Jezus ze niet van belang vond of heeft afgeschaft. Waarom zouden deze voorschriften dan niet gelden voor de christelijke gemeente?

Terechte en diepe vragen. Het conflict had alles in zich om uit te groeien tot de eerste kerkplitsing. In een christelijke kerk voor joden en één voor niet-joden. Deze scheuring is voorkomen, doordat wat het zwaarst is, ook het zwaarst moet wegen. Niet de afkomst, gewoonten of de vorm van het kerkzijn zijn beslissend, maar de genade van God. Met de woorden van Petrus: 'alleen de genade van de Heer Jezus Christus redt een mens'. De heilige Geest brengt heel verschillende mensen samen. Verenigt hen in Jezus, de mens geworden genade van God. Niet de afkomst, gewoonten, wijze van doen vormt de eenheid van de gelovigen, maar Jezus.

Lucas laat ons zien dat de Geest van God christenen van joodse én van niet-joodse huize verenigt, zonder hun onderlinge verschillen weg te poetsen. De verschillen beletten de eenheid niet. Integendeel, ze geven haar diepgang en glans.

Eenheid in verscheidenheid

Wie bij Christus hoort, hoort bij elkaar. Een kerk die zich isoleert en de band met anderen verbreekt, houdt op kerk te zijn.

Halverwege de eerste eeuw waren er in Korinte verschillende kleine christelijke gemeenschappen gegroeid. In plaats van elkaar te versterken en samen kerk te zijn beconcurrerden zij elkaar. Paulus bekritiseert dit door te vragen: 'Is Christus soms verdeeld?' (1 Korintiërs 1:13).

Niet de verscheidenheid maar de onderlinge concurrentie verbreekt de eenheid. Diversiteit is juist nodig om de volheid van Gods genade te vatten. Alleen samen met alle – verschillende ! – heiligen kunnen we iets vatten van de hoogte en diepte, lengte en breedte van Gods liefde (Efeziërs 3:18,19). Alleen samen, met alle onderlinge verschillen, vormen wij het lichaam van Christus (1 Korintiërs 12). Niemand kan dit op z'n eentje. Eenheid in Christus vraagt om diversiteit van gemeenten, gaven en gewoonten. Verscheidenheid vraagt om eenheid in Christus. Immers, alleen sámen zijn we één kerk.

Handvatten om met verschillen om te gaan

Hoe om te gaan met spanning? Kan het verhaal uit de Handelingen van de Apostelen hierbij helpen?

Is dit behulpzaam in het bovenstaande praktijkvoorbeeld? Ziet u er handvatten in voor dit concrete conflict?

U kunt hierbij denken aan:

Horen wat de ander beweegt

Barnabas wordt naar Antiochië gestuurd om te proeven wat daar gaande is. Hij luistert goed en merkt dat God aan het werk is. Daar is hij blij om.

Elkaar dragen

Barnabas zoekt een hulp voor de gemeente in Antiochië. En zij collecteren voor de door hongersnood getroffen gemeente in Jeruzalem.

Samen zoeken naar een oplossing

Het conflict wordt in gezamenlijkheid besproken. Verhalen worden gedeeld, moeiten geuit en een oplossing gezocht die recht doet aan ieders eigenheid.

De eenheid wordt verdiept

Niet langer is de afkomst en traditie beslissend, maar de genade van God in Jezus. Hij verenigt heel verschillende mensen die wel sámen moeten kunnen eten.

Open voor de verrassing van de Geest

De oplossing is geen gevolg van slim opereren, maar een geschenk van God. De heilige Geest wijst de weg.

Ds. René de Reuver, scriba generale synode.

Dit artikel is eerder verschenen in het Ouderlingenblad. Een tijdschrift over pastoraat en gemeenteopbouw vd PKN.

**Ingeborg Melde-Ratelband is op 24 april overleden na
een lange strijd tegen kanker
Ze is 80 jaar geworden**

**De afscheidsdienst was maandag 30 april in de
dorpskerk in Hoog-Keppel (bij Doesburg)
Ingeborg is de zuster van Lydia Schultheiss**

Muziekagenda

**Op 1, 2 en juni de jaarlijkse topper op 2 vleugels
---- Daniel Wayenberg & Martin Oei ---**

1^e Pianoconcert Chopin

2^e Pianoconcert Liszt en solo:

3^e Harmonies du Soir (uit de Transcendente Etudes) Liszt

4^e Ballade Chopin

Russian dance & Petrouchka's room, Igor Stravinsky

Un Sospiro Liszt

Kaarten a € 49 (€ 2 naar Caritas Javea) via

www.momentosdemusica.es

of telefonisch bij Peter Neeteson op (0034) 634 979 620

Mededelingen:

Onze sociale projecten zijn:

- SURG for all
- Ooghulp Wereldwijd
- Lilianefonds
- Oikocredit

Collectes voor de diaconie gaan naar de Voedselbank in Denia (naar mensen die door de crisis onze hulp hard nodig hebben).

• Predikant

De predikant in de maanden april en mei is ds. Ronald Ootjers uit Zaandam.

De predikant van juni/juli is GertJan Lambers-Heerspink, gedurende de maand augustus is dat Josée van de Putte uit Zierikzee.

Indien u prijs stelt op huisbezoek, verzoeken wij u dit telefonisch of in de kerk zelf te melden bij de predikant.

• De **Kerkband** komt meestal de eerste zondag van de maand beschikbaar.

Wilt u een bericht ontvangen zodra de Kerkband beschikbaar is op de website (en uw emailadres is bij ons nog niet bekend), stuurt u dan een email aan de secretaris van de kerkenraad (zie onder).

Kopij voor de redactie van de kerkband kunt u sturen aan hetzelfde adres.

De volgende Kerkband komt (D.v.) 3 juni uit.

• **Mutaties:** Als er veranderingen optreden in uw persoonlijke gegevens in Spanje, Nederland of België, wilt u die dan doorgeven aan de secretaris (zie onder).

• De **kerkenraads**vergadering wordt meestal gehouden medio van elke maand. Als u iets wilt inbrengen, dan ontvangen we graag de stukken twee weken van tevoren.

Email secretaris: ned.int.gem.denia@gmail.com

Nederlandse interkerkelijke gemeente te Denia

Reg.no. 016034 C.I.F.: R-0300445D

Kerkgebouw: Iglesia evangélica - El Arca de Noé,
Calle Sanchis Guarner 9, 03700, Denia

Kerkdiensten: Elke zondag om 11 uur (aansluitend koffie /
thee drinken)

Pastorie: Tevens correspondentieadres.
Carrer Aristeu 23, Marquesa 1, 03700, Denia.

Predikant: Bezoek graag telefonisch aankondigen
tel. 96 578 5045 of 655 520 864 (mobiel)

Kerkenraad:	(emailadressen op de website)	Telefoon:
Voorzitter:	Cor Pors, Javea,	60 998 2839
Vice-voorz.	Henk de Jong, Javea	60 938 7739
Secretaris	Derk Rozema, Javea	68 671 7454
Penningm.	Piet vd Brugge, Benissa	96 574 8970
Lid.	Ypie Draaisma, Benissa	96 574 7431
Lid	Marjolein Weggen, Benimarco	62 629 8048
Huismeester	Chris de Jong, Teulada	67 772 9509
Kerkband	Bert Boxtart, Javea	67 636 0501
Email:	alberto.cabo.del.cabrio@gmail.com	

Organisten:	Edo Luynenburg	96 575 6547
	Cor Pors	60 998 2839
	Peter Neeteson	63 497 9620

Hulp in nood:	Martine Gerth	96 579 5152
	Ati de Jong	63 023 8424

Website: www.kerkdenia.nl
Email: ned.int.gem.denia@gmail.com

Vrijwillige bijdragen:

Spanje: Bankrelatie: BBVA. te Javea.
IBAN: ES23 0182 0142 0002 0150 5998
BIC: BBVAESMM

t.n.v. Iglesia evangélica en Denia

Nederland: Bankrelatie: ING te Geldrop
IBAN: NL50 INGB 0004 2235 67
BIC: DLBKNL2A

t.n.v. Kerkvoogdijstichting Denia